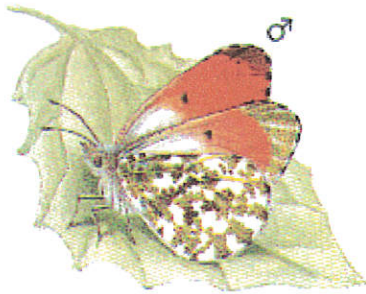

NIET meenemen!

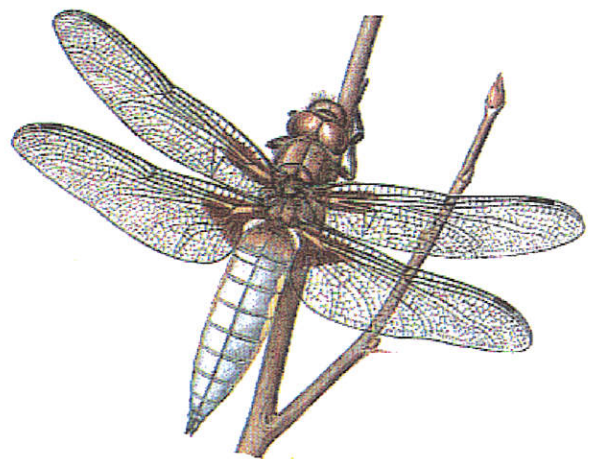

KNNV

vereniging
voor veldbiologie

**KNNV - reis:
Argonne (Frankrijk)
25 mei - 1 juni 2002**

KNNV – reis

Argonne (Frankrijk)

25 mei – 1 juni 2002

o.l.v.

Fred Bos

Typewerk, foto's en lay-out:

Hannie Joziasse

Deelnemers:

Ineke Zwarekant

Hannie Joziasse

Marijke Groensmit

Corrie van Kralingen

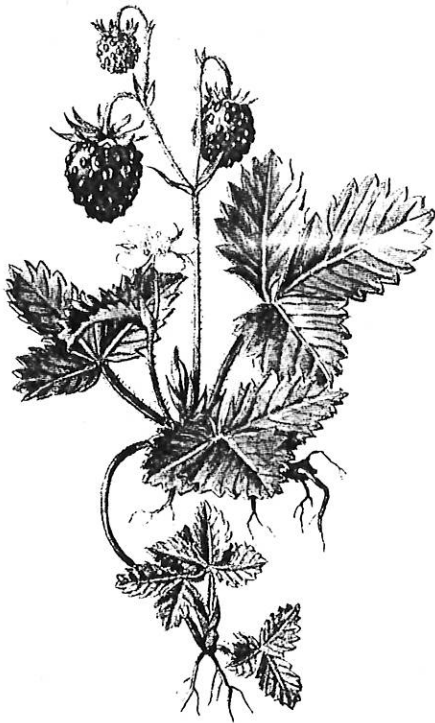
Gerard Plat

John Mommers

Hannie van Dijk

Zaterdag 25 mei

Om 10.00 uur was het tijd om te verzamelen voor het station van 's Hertogenbosch. Ineke stond beneden bij de trap te wachten, Marijke volgde al snel. Even later kwamen ook Corrie en Hannie erbij staan. John en Gerard sloten zich bij de groep aan. We zagen Fred met het busje aankomen en dus liepen we daar naar toe. Gelukkig was het droog. Bij de bus maakten we kennis met Hannie J. en Fred en daarmee was de groep compleet. Een aantal mensen kende elkaar al van eerdere reizen. Na het inpakken van de bagage stapten we in en was de reis naar Frankrijk echt begonnen.

Bosaardbei

In de bus was het een gezellig kippenhok. Er werd druk gepraat om elkaar te leren kennen. Om 12.00 uur reed Fred de bus van de snelweg af en was het tijd om te lunchen. We vonden een doodlopende straat tussen Remouchamps en Awaye waar we konden lunchen en onze eerste gemeenschappelijke impressies konden opdoen van de flora. We hebben na de lunch een rondje gemaakt om even iets meer van elkaar te weten.

John is vooral vogelaar, Gerard heeft interesse in vogels maar nog iets meer in planten, Hannie J. is vooral geïnteresseerd in vlinders, libellen en insecten. Ineke is vooral geïnteresseerd in orchideeën en Corrie, Fred en Marijke hebben duidelijk een voorkeur voor de flora. Hannie tenslotte heeft geen duidelijke voorkeur, maar is misschien nog het meest geïnteresseerd in vogels.

Tijd voor een volgende etappe. Om 14.30 uur waren we in Torgny, een natuurreservaat in het zuiden van België. We hebben daar de eerste orchideeën gezien zoals Vliegenorchis, Soldaatje en Poppenorchis en daarnaast nog vele andere kalkminnende planten zoals Kleine pimpernel, Paardenhoeftklaver, Wildemanskruid en Geel zonneroosje. Voor een volledige lijst verwijs ik naar de bijlage.

Om 16.00 uur konden we ons met moeite losrukken van dit

gebiedje. Het weer was intussen ook prima geworden.

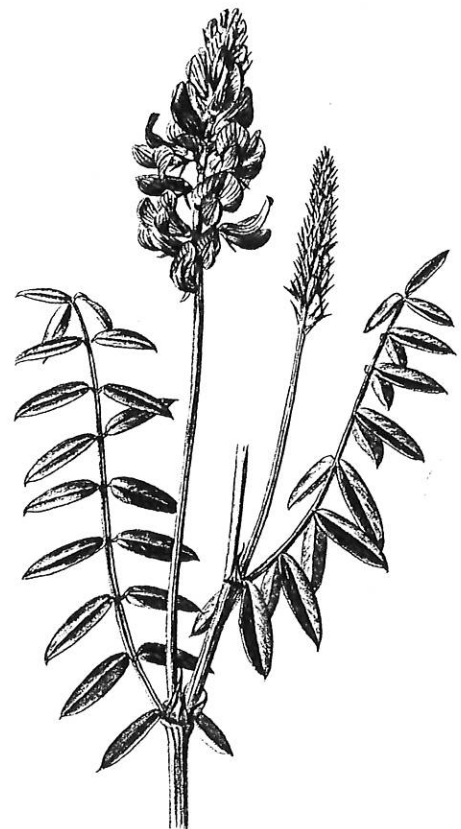
Tijd voor de derde en laatste etappe om naar het hotel te rijden. Om 18.15 uur kwamen we aan in Vanault-les-Dames. De kamers werden verdeeld en een eerste blik werd geworpen. De kamers waren niet erg schoon en de handdoeken ontbraken of waren wel erg klein, dit werd de hele week een terugkerend onderwerp. Om 19.00 uur werd een 5-gangen diner geserveerd.

Na het eten zijn we nog een rondje gaan lopen naar een Etang even buiten het dorp. John kwam daar goed aan zijn trekken want we hebben daar onder meer torenvalken gezien en een geelgors gehoord en verder vonden we er nog Bleek bosviooltje en een Purperorchis. Fred wist te vertellen dat brandnetels voor allerlei zaken heel gezond waren. Corrie gaf hem het advies "rol je d'r in".

Terug in het hotel was het tijd voor een biertje en de eerste determineeractiviteiten. De plant die we gevonden hadden, was een Duitse andoorn. Daarna was het tijd om te gaan slapen.

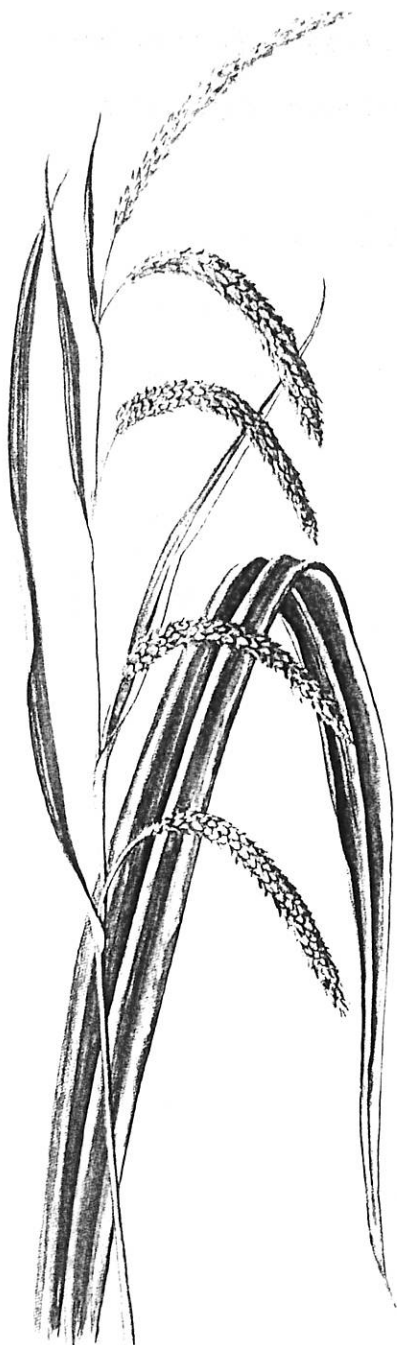
Zondag 26 mei

Het was zondag, dus eerst uitslapen. Om 8.30 uur was het ontbijt, een Frans ontbijt bestaand uit stokbrood, boter en jam en thee en koffie.

Esparcette

Daarna zijn we met het busje naar een plek gereden net buiten het dorp. Daar hebben we eerst de berm uitgekamd, de "oh's" en "ah's" waren niet van de lucht. Vervolgens zijn we naar het hoger gelegen crossveldje gelopen. Naast allerlei soorten orchideeën waaronder de Bergnachtorchis en de Spinneorchis vonden we ook Spekwortel en Bosvogelmelk, planten die niet in Nederland voorkomen. Op het veldje zagen we ook een Maretak in een Meidoorn. In de loop van de week bleken er nog meer varianten mogelijk te zijn. De ochtend was een walhalla voor floristen.

Hangende zegge

Verder Kuifhyacinth, Veldsalie, Bitterling, Spekwortel, Bosvogelmelk.

Om 10.20 gaan we weer rijden naar het echte 1^e excursiegebied. (bij Contault). De Tjiftjaf meldt zich prominent.

Hier voegen we nog het Bleek bosvogeltje aan de dagopbrengst toe. We zien er o.m. het blauwe Franse vlas.

Het door een vorige reis aangegeven terreintje is niet meer; keurig beplant met sparren maar op een gekapt bosperceeltje zien we veel Vliegenorchissen en Bleek bosvogels. Ook een kruising van waarschijnlijk Pop x Purper.

Bovendien: Kleine ratelaar en Grote bosaardbei = rode lijst 1.

En zo begon het lunchtijd te worden. Het begon te regenen vlak voordat we bij de bus waren, dus we hebben tenslotte even de pas erin gezet. Met de bus zijn we een zijweggetje ingereden naar een Etang met heel veel Witte waterlelies. We zijn nog even in de bus blijven schuilen, maar al snel was het droog genoeg om weer naar buiten te gaan voor de lunch. We hadden een grote blauwe plastic bak meegekregen die allerlei heerlijkheden bleek te bevatten zoals salades, kaas, vleeswaren, stokbrood, taart, water en wijn. We hebben het ons prima laten smaken!

Om 13.30 zijn we gaan lopen door het bos dat naast het meer lag. We hebben daar ook weer van alles gezien, waaronder een Addertong en veel zwijnensporen. Om 15.30 uur zijn we weer in de bus gestapt om nog naar een ander gebiedje te rijden. Daar hebben we een tijd naar de koeien in de wei staan kijken, wij zijn niet gewend om ook de stieren en kalveren in de wei te zien. Daarna doorgelopen het bos in, maar we waren moe van de hele dag kijken dus om 16.30 zijn we terug gegaan naar het hotel, Gerard en John hebben het lopend gedaan.

In het hotel zijn we na een klein pauze gaan determineren. Om 19.00 uur was er weer het diner. 's Avonds hebben we nog een rondje om de kerk gelopen. John en Gerard zijn naar het Etang gelopen. Toen we terugkwamen was de deur van de bar dicht en waren we gedwongen naar onze kamers te gaan. Toen John en Gerard terugkwamen van hun wandeling hebben ze nog een tijdje op de kamer van Ineke en Marijke gezeten, ook Fred kwam er nog bij. Het was wel vreemd dat we niet beneden konden zitten, maar we hebben ons er niet door van de wijs laten brengen en hebben ons goed geamuseerd.

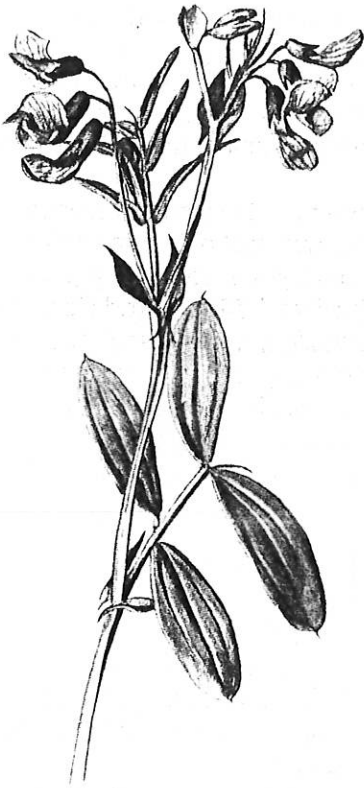
Maandag 27 mei

Als we om 10 voor 9 in de bus stappen schijnt de zon; er zijn enkele wolkjes, weinig wind en een heerlijke temperatuur. Zo zal het de hele dag blijven.

Richting Bussy-le-Repos stoppen we "even" langs de weg om te zien of er "toevallig" iets te zien is.

Wel, de "oogst" is:

Orchideeën: Pop, Bok, Spin, Soldaat, Purper, Bergnacht, Grote kever, Bij, Hommel en Hondskruid; 10 stuks dus.

Knollathyrus

Is koffie rode lijst 0??

De lunchbox is weer goed gevuld. Twee vistaarten, ananastaart, tonijnsalade, kaas, rollade, eieren, brood, wijn; zeker genoeg voor 12 mensen.

Kwam er nu maar een hongerige zwerver langs!!

Om half 2 drinken we koffie op het terras van Hotel de Lésperance in Givry.

Fred tankt intussen onze bus.

Koffie is nu rode lijst 1!!

Even buiten Givry zien we o.m. Waterweegbree, Brongras, Rosse vossenstaart en Trilgras – Zegge.

Een stukje verder komen we veel Herfsttijlozen tegen op ons bospad.

En de Wielewaal?

We zijn nu in een duidelijk voedselrijker gebied.

Nog even een stop voor een rijtje meidoorns, die tot leuke modelletjes zijn bewerkt door koeienvraat.

Bij 't dorpje Belval is een grote groep Vogelnestorchissen aanleiding tot een stop.

We zien hier tevens Knollathyrus en – nieuwe soort – de Gevlekte orchidee (*D. maculata*).

Half 7 thuis.

Een dag om in te lijsten!

Dinsdag 28 mei

We vertrekken om ongeveer 9.00 uur uit Vanault-les-Dames. Onze eerste stop is aan de rand van een wijngaard waar we eigenlijk niks interessant vinden, snel rijden we door naar een "orchideeënhelling" vlakbij Vanault-le-Chatel. We vinden daar o.a. Vliegenorchis, naast natuurlijk de orchideeën die zijn vermeld in de plantenlijst

We rijden door naar een kalkgroeve, zien fossielen, ruiken een dooie vos en horen een Zwarte specht, we voelen de zon en een beetje wind. Een heerlijke oefening voor onze zintuigen. We besluiten door te rijden naar het plaatsje Le Fresne. Bij een kleine steengroeve vinden we de kogeltjesbloem en fossielen. Om half twee rijden we richting de Marne. Bij een vuilstort en een aantal kleine meertjes zien we wat zwanen en eenden en niet te vergeten twee bijzondere vogels een "Baardmannetje" en een "Snor", die gedurende deze week elkaar hebben gevonden, veel samen optrekken, 's avonds nog een rondje om de kerk en net op tijd binnen voor een biertje.

Flierefluïters zijn het niet geworden want..... om tien uur ging de deur op de knip.

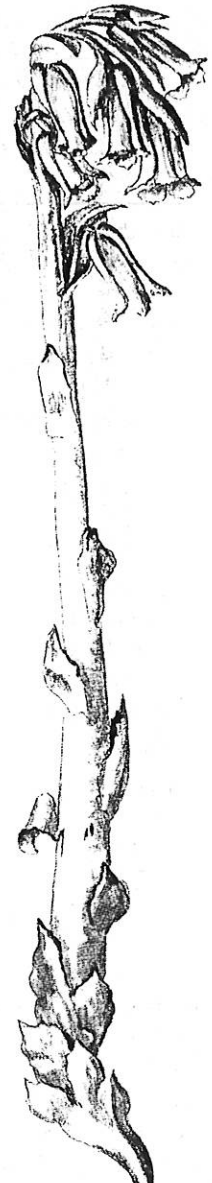
We rijden terug naar Albancourt en stoppen bij de sluizen van Soulanges waar net een grote boot passeert.

De schippersvrouw heeft het roer en de schipper is aan dek.

Ze zijn het sluisje nog niet uit of de schipper neemt het roer over, kunst denken wij, geen kunst aan varen op een rivier, maar ja je weet de beste stuurlui staan.....

In Soulanges lopen we langs het jaagpad. Het is slecht begaanbaar. We stoppen bij een vervallen, verlaten kalkoven. Nou ja verlaten, we zien een hoopje roze deken, het lijkt een mens die daar ligt te slapen. Voorzichtig komen we dichterbij, het is wel een roze hoopje, maar zonder mens. De ruimte is versierd met kerstballen en er staan allerlei gebruiksartikelen. Bewoond, we zullen het nooit weten. Op de terugweg zoeken we onze eigen weg bovenlangs. Om ongeveer half zes zijn we terug bij het sluisje en rijden we naar Vitry le Francois voor een stafkaart, helaas geen stafkaart aanwezig die wij zoeken.

Om half zeven zijn we terug in het hotel.

Stofzaad

Onze lunch was vandaag anders gerangschikt dan de vorige dagen. Iedereen kreeg een eigen rantsoen en we hadden geen taart. Op eigen initiatief hebben we de rantsoenen waar nodig anders verdeeld en wat er niet in hoorde verwijderd.

's Avonds gedetermineerd, voor mij veel kijken en veel oefenen.

Woensdag 29 mei

Vlak voor het ontbijt wordt mij het democratische besluit van gisteravond medegedeeld: ik mag vandaag het verslag maken! Oef schrikken. Maar gelukkig is er bij het ontbijt een verrassing. Het beleg is namelijk verdubbeld. Vandaag staat er naast de pot jam ook een pot honing op tafel.

Ons doel voor vandaag is Beaulieu-en-Argonne en omgeving. Een wat hoger gelegen plaats waar je volgens een oud KNNV-kampverslag op een schitterend gelegen terras koffie kunt drinken. Helaas geen terras en géén koffie. Wel een leuke toevallige ontmoeting. Fred, die er schijnbaar een neusje voor heeft, schiet een

inwoner van het dorpje aan en wat blijkt? Deze meneer is boswachter in deze omgeving. Op zijn aanraden gaan Fred en ik naar de Tabac in een ander dorpje. Hier zouden goede gedetailleerde kaarten te krijgen zijn. Ondertussen vermaakt de rest zich in het dorpje waar o.a. een schuur en wijnmuseum, met een wijnpers zo groot als een kamer, te vinden zijn. Wanneer we terug komen zonder kaart, gaan we voorzien van tips van de boswachter op pad met onze inmiddels vertrouwde 1: 100.000.

Onze eerste wandeling gaat direct vanaf de parkeerplaats in het dorp steil naar beneden het dal van een klein beekje in. Tegen de zeer steile helling staat veel Look zonder look, de voedselplant voor de rups van het oranjepipje. Op een

zonnige plek krijgen we deze vlinder later ook te zien. Aan ons oefenpakket van de varens kunnen we weer twee exemplaren toevoegen, nl. de Naaldvaren en Tongvaren. Verder zien we nog Schaduwgras, Muursla, Bosbingelkruid, Aronskelk, Muskuskruid, Heksenkruid, Bosrank en Bosandoorn. Bij een prachtige, achtarmige Esdoorn aan de beek, staat de Zwart-blauwe Rapunzel. De kleur van deze bewoner van vochtige loofbossen schijnt zeer variabel te zijn: van bijna zwart, blauw, paars tot lila. Ons exemplaar is helder blauw.

Na de beek gaan we weer omhoog een voedselarm beukenbos in. De beuken zijn hier, in tegenstelling tot

Nederland, begroeid met korstmossen. Op de natte plekken zien we Hangende zegge. Iets verderop vinden we de Brede Wespenorchis en ook nog een Vogelnestorchis, door ons, inmiddels "kenners", kortweg vogelnest genoemd. We lopen nu een stukje van de GR 14 die hier door een bos met enorme beuken loopt. Voorzichtige schatting: ± 150 jaar oude beuken van zeker 30 meter hoog. Op een open plek staat veel Meidoorn met daaronder Heelkruid. Achter mij kunnen enkelen het niet eens worden over de Boskortsteel of toch een zegge. Bij een vijver wordt nog wat verder gedetermineerd. Veenwortel, Kransvederkruid en Veelwortelig kroos kunnen aan onze lijst worden toegevoegd. Terug op de parkeerplaats stappen we in bus voor een kort ritje. Gezeten op de stammetjes van een houtstapel op een kruising van boswegen genieten wij van onze lunch. Hierna gaan we wandelend naar Etang des Busines. In de berm van de pas geschaafde weg die verhard is met kalksteen, zien we ons door de boswachter beloofde *Sisyrinchium montana*. Deze van oorsprong uit Amerika afkomstige lelieachtige met mooie blauwe bloemen zou tijdens de 1^e Wereldoorlog door de rupsbanden van de Amerikanen verspreid zijn langs wegen in Noord-Frankrijk.

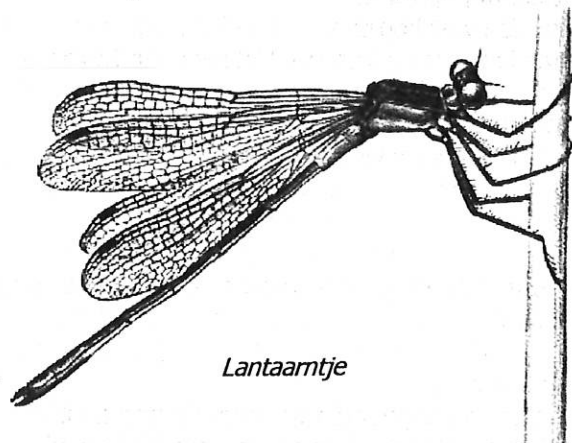

Verder zien wij langs deze weg nog 3 soorten havikskruid bij elkaar. Namelijk Grijs havikskruid, Boshavikskruid en Stijf havikskruid. Op een oude stam zit een fraai groepje waiertjes. Een gewone oeverlibel gaat er even naast zitten. Vanaf een heischraal wekje komt de kreet Fraai hertshooi. Niet iedereen kan meer de moed opbrengen om het te bekijken. Degenen die het wel doen zien ook nog de Boswederik en Rozetsteenkers. Wanneer we bij het Etang aankomen zien we de resten van vermoedelijk een oude watermolen. Fred gaat terug om de bus te halen. De rest gaat lopend verder naar de kapel bij Ermitage de St. Rouin. Als we hier aankomen staat de bus al op de parkeerplaats en zit Fred zijn zonden te overdenken in de kapel. Of zit hij te dromen van de prachtige Reuzenpaardenstaarten, die hier in enorme aantallen

staan? Liggend in een lekker zonnetje genieten we nog even van de laatste restanten uit de picknickmand. De terugweg gaat door allerlei kleine dorpjes. Helaas blijkt geen van de dorpjes een café te bezitten. Na deze omzwervingen komen wij weer aan in het ons inmiddels bekende Givry-en-Argonne waar wel zo'n gelegenheid is om iets te nuttigen. Bovendien zijn er zeer ruime parkeerplaatsen. Tegen zevenen zijn we weer terug in het hotel. Na een vlotte douche kunnen we aan tafel voor het diner.

Donderdag 30 mei

De dag begon zoals het hoort met mooi weer en een uitgeslapen gezelschap dat er duidelijk zin in heeft. Aan de ontbijttafel werd weer veel gelachen.

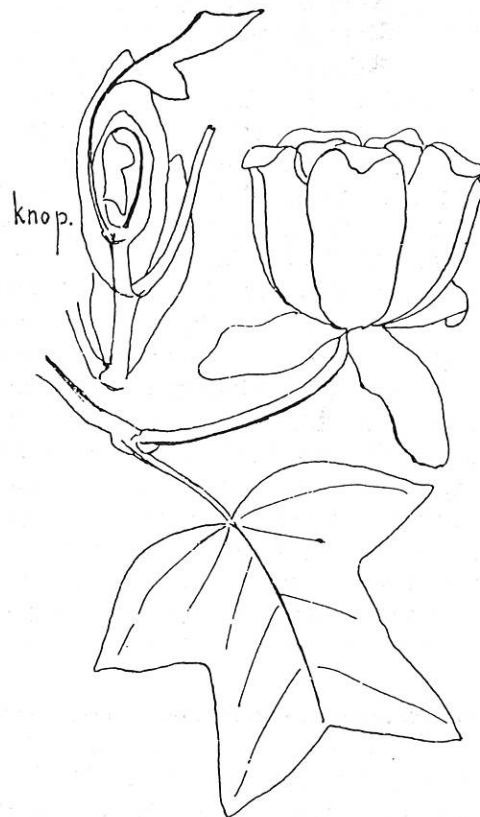
Het eerste excursiepoint is het dal van de Ornain net ten noorden van Pargny-sur-Saulx. In het beekdal wordt veel populier aangeplant. Met de ruige ondergroei is het een ideale plek voor zeer veel vogels. Wielewalen en nachtegalen proberen tegen elkaar op te bieden. Voor de soorten verwijs ik naar de vogellijst. Langs de beek volgen we een Grande Randonnee. De Ornain loopt gedeeltelijk over grindbeddingen afgewisseld met delen waar nauwelijks stroming valt waar te nemen. Gerard en Corry zien twee ijsvogels langs vliegen. John en Hannie blijven hier achter om te proberen ze ook te zien.

In een steiloever vindt Gerard een verlaten nest van een ijsvogel. In een poeltje tussen het grind wordt nog een waterschorpioen uit het water gevestigd. Als nieuwe soorten zien we onder andere de Kleine kaardenbol, de Kruldistel (en niet de Knikkende distel, foutje van mij) en weidebeekjuffers.

In het dorp moet Marijke even het thuisfront bellen. Na enige pogingen lukt dat tot volle tevredenheid. Intussen kunnen wij vaststellen, dat er een duif broedt naast /onder de luidklok op het gemeentehuis.

Aangezien het inmiddels koffietijd is, wordt uitgekeken naar een café. Dat lukt aan het dorpsplein in het volgende dorp Maurupt-le-Montois. Terwijl de groep naar binnen gaat, probeert Fred nog even of er ergens een detailkaart te bemachtigen valt. Hij spreekt een dame aan, die net boodschappen gaat doen. Zij vraagt hem om even op haar te wachten. Dan lopen ze samen even naar het gemeentehuis. De dame in kwestie blijkt de Burgemeester te zijn. Zij maakt op verzoek een aantal fotokopieën van wandelingen in de omgeving. De koffie smaakt nu extra lekker. We besluiten naar Trois Fontaines te gaan.

Daar staat een ruïne van een abdij die in 1118 is gesticht. We besluiten om eerst de picknickmand aan te spreken. We kiezen de zonnigste eettafel uit. Zo chique hebben we nog niet gegeten. Als we naar de abdij lopen, zien we, na een kleine watermolen naast een huis te zijn gepasseerd, in één van de voortuinen een grote bokkenorchis staan. Het terrein van de abdij is een mengeling van natuur en cultuur. Er valt veel te beleven. Er ontstaan diverse groepjes, die ieder in eigen tempo genietend rondlopen. Een kleine greep: heel veel Zwarte roodstaarten waarvan zelfs een nestgelegenheid wordt "gezien" achter de jaloezieën, forellen in een bronbeekje, een tulpenboom die met twee man nog niet omspand kan worden, drie plekken waar bijen uit gaten in de muur komen. De oude kerkruïne is een heel romantisch geheel met o. a. het kandelaartje erop. John klimt een paar meter omhoog om een tengere veldmuur te plukken. Het blijkt dat de soort ook op de grond groeit. Kortom heel erg de moeite waard. We besluiten om langs de lunchplek verder te lopen om te zien wat het oplevert. Dat valt nogal tegen en Fred besluit om de auto maar op te halen. Er

Tulpenboom

staan wegen op de kaart, waar je met de auto niet in mag. Op de terugweg rijden we een semi-verharde weg in, die bij Polengangers herinneringen oproept. Hier liggen nogal wat akkers braak. Even verderop in het bos wijst Fred een boswilg aan waarop er een winterkoninkje uit vliegt, die er een nest in blijkt te hebben.

Om kwart voor zeven zijn we terug in het hotel waar het diner op ons wacht na weer een geslaagde excursiedag.

Vrijdag 31 mei

Op onze laatste dag zullen we nog diverse gebieden in de omgeving bezoeken.

Het weer is prima; eerst wat schapenwolken, maar weldra een blauwe hemel.

We rijden eerst door de graanschuur van Frankrijk, als we worden achtervolgd door de bestelauto van onze hotellier:

Bergandoorn

De bekers en bestek vergeten!!

Plots staan we voor een dicht hek maar gelukkig zit er een R. op Fred z'n versnellingspook.

Dus terug naar 't asfalt.

Bij de 1^e stop al meteen:

Pop, Bij, Bok, Bergnacht, Anacamptis, Leeuwenklauw, Ruw parelzaad, Wilde weit, Distelbremraap.

Een rijke berm dus.

De 2^e stop is bij een afgraving.

Geen orchideeën maar wel: zon, Slangenkruid, Stijve ogentroost, Gestreepte leeuwenbek, Distelvlinder en een rondvliegende Bosuil.

In de berm verderop: Mug, Pop, Purper, Vlieg, Grote kever, Bergnacht, Bleek bosvogeltje en Muskuskaasjeskruid.

Bij een wijngaard onze 3^e stop.

Bremrapen, Wilde aardbeien, Icarusblauwtjes, Vierzadige wikke.

Koffie is weer rode lijst 0.

Maar de 4^e stop in Bassuet is een koffiestop, dus koffie weer rode lijst !.

OP een keurig gemaaid grasveldje lunchen we.

De 5^e stop bij een meertje, waar al meteen een discussie ontstaat betreffende karekieten; groot en klein.

Anacamptis, Pop, Bij, Grote kever, Bleek bosvogeltje. Mattenbies, Ruige lathyrus.

We genieten even van de etende kikkervisjes.

Even wat "autobotaniseren" en een wandeling langs Echt walstro en anderen.

In Charmont is geen ijsje te koop. Flink afzien dus.

In een blauwgraslandje (prikkelraad) staat nog een Rietorchis en Kale jonker x Spaanse ruiter.

Bij de allerlaatste stop langs een hellinkje nog even genieten van: Pop, Bok, Bij, Hommel, Bergnacht etc.

De zonovergoten dag werd besloten met het eten van een ijsje bij buurman de bakker.

Zaterdag 1 juni

We vertrekken om negen uur uit Vanault-les-Dames zien we ongeveer 38 kilometer voor Verdun een Robinia met Maretak. Voor ons een nieuwe combinatie die tot grote vreugde in de bus leidt. Fred roept verheugd "Een nieuwe voor deze reis". Het is niet de eerste keer dat hij deze kreet slaakt.

Om elf uur drinken we, net over de Belgisch\Franse grens koffie.

Residence d'Orval is een leuke rustige plek waar het goed toeven is. Zeker na een week in "La Vanelle" ben je verrast over hoe het ook kan, schoon en alles is heel.

Te klein voor een groep van acht personen maar zeker waard om eens een weekend naar toe te gaan (tel. 061/313716).

Vlak voorbij Orval zijn we door Fred een kilometer voor le Chameleux afgezet en lopen we naar een oud Romeins relaisstation. In de zon eten we onze "laatste" La Vanelle lunch, verheugd over de Dodaars die gehoord en gezien is.

Hannie Joziassie bedankt Fred voor zijn inzet en deskundige leiding.

En het houdt niet op, we moeten nog een stop, langs de weg bij Ave et Auffe gaan we op een kalkgraslandje op zoek naar o.a. de Grote graslelie en de Karthuizer anjer, en ja wel ook die kunnen we aan onze lijst toevoegen.

Om ongeveer kwart over drie vertrekken we richting huis en om zes uur worden de treinreizigers en John afgezet bij het station van Den Bosch.

Moe en overvol gaan we naar huis, zeker voor diegenen die nog boodschappen moeten doen voor het weekend een gejaagd slot van een ontspannen, leerzame en zeker ook een gezellige week.

Vogellijst

SOORTNAAM	EURING	25-mei	26-mei	27-mei	28-mei	29-mei	30-mei	31-mei	1-jun
Dodaars	00070							X	X
Fuut	00090	X			X	X	X	X	X
Aalscholver	00720		X						X
Blauwe reiger	01220	X	X		X	X	X	X	X
Knobbelzwaan	01520	X		X		X		X	X
Krakeend	01820		X		X	X		X	
Wilde eend	01860	X	X	X		X		X	X
Zomertaling	01910				X				
Slobeend	01940	X							
Tafeleend	01980			X				X	
Kuifeend	02030	X		X		X			
Zwarte wouw	02380						X		X
Rode wouw	02390			X	X	X	X	X	
Blauwe kiekendief	02610			X					
Havik	02670			X		X			
Sperwer	02690			X					
Buizerd	02870	X	X	X	X	X	X	X	X
Ruigpootbuizerd	02900				X	X	X	X	X
Torenvalk	03040	X			X				X
Boomvalk	03100	X	X					X	
Patrijs	03670			X	X	X	X	X	
Fazant	03940						X		
Waterhoen	04240				X				
Meerkoet	04290	X		X		X		X	X
Kievit	04930			X					
Kokmeeuw	05820				X				X
Zilvermeeuw	05920								X
Holenduif	06680		X			X	X	X	
Houtduif	06700	X	X	X		X		X	X
Turkse tortel	06840	X	X	X	X	X	X		X
Koekoek	07240		X	X	X	X	X	X	
Bosuil	07610	X	X			X		X	
Gierzwaluw	07950	X	X	X			X		X
Ijsvogel	08310						X		
Groene specht	08560					X			

Zwarte specht	08630				X	X			
Grote bonte specht	08760	X	X	X	X	X	X	X	X
Kleine bonte specht	08870						X		
Veldleeuwerik	09760			X	X		X	X	X
Boerenzwaluw	09920	X	X	X	X	X	X	X	X
Huiszwaluw	10020	X	X	X	X	X	X	X	X
Boompieper	10090	X	X	X	X	X			
Graspieper	10110		X	X	X	X	X		X
Gele kwikstaart	10171				X		X	X	X
Grote gele kwik	10190						X		
Witte kwikstaart	10201		X	X	X	X		X	X
Winterkoning	10660		X	X	X	X	X	X	X
Heggemus	10840			X		X	X		
Roodborst	10990	X	X		X	X	X	X	X
Nachtegaal	11040	X	X	X	X	X	X	X	
Zwarte roodstaart	11210		X	X		X	X	X	
Roodborsttapuit	11390		X	X		X		X	
Merel	11870	X	X	X	X	X	X	X	
Zanglijster	12000	X		X	X	X	X	X	
Sprinkhaanzanger	12360						X		
Bosrietzanger	12500	X	X	X	X		X		
Kleine karekiet	12510	X	X	X		X	X	X	
Grote karekiet	12530							X	
Spotvogel	12590		X			X			
Grasmus	12750	X	X	X	X	X	X	X	X
Tuinfluit	12760	X		X	X				
Zwartkop	12770	X	X	X	X	X	X	X	X
Fluit	13080			X		X			X
Tjiftjaf	13110	X	X	X	X	X	X	X	X
Fitis	13120	X	X		X				X
Goudhaantje	13140		X	X		X			X
Vuurgoudhaantje	13150			X			X		X
Bonte vliegenvanger	13490					X	X		
Staartmees	14370	X				X			
Glanskop	14400					X			
Zwarte mees	14610					X			
Pimpelmees	14620	X	X	X	X	X	X	X	
Koolmees	14640	X		X	X	X	X		X
Boomklever	14790					X			
Boomkruiper	14870	X	X	X		X	X	X	X
Wielewaal	15080		X	X			X	X	
Grauwe klauwier	15150		X	X		X		X	
(Vlaamse) gaai	15390		X	X		X			X
Ekster	15490	X	X	X	X		X	X	X
Kauw	15600	X				X			
Roek	15630	X				X	X		X
Zwarte kraai	15671	X	X	X	X	X	X	X	X
Spreeuw	15820	X		X	X		X		
Huismus	15910	X	X	X	X	X	X	X	X
Vink	16360	X	X	X	X	X	X	X	X
Europese kanarie	16400			X			X		
Groenling	16490	X	X	X	X	X	X	X	X
Putter	16530	X		X	X	X	X	X	
Kneu	16600			X			X		
Barmsijs	16630			X					
Geelgors	18570	X	X	X	X	X	X	X	

Op euringcode gesorteerd. 91 soorten

Opmerkingen

dag 1:

3 boomvalken boven vijver/ étang
Vlinder: Voorjaarserebia op natuureservaart Torgny (België)

dag 2:

Zoogdieren: Reegeit, Vleermuizen
tijdens lunch bij de étang > 50 huiszwaluwen laag boven het water
Sporen Wild zwijn + zoelbaden + schuurbomen
's-avonds weer 3 boomvalken boven vijver/ étang
Schorpioenvlieg vangt Azuurwaterjuffer
Bosbeekjuffer

dag 3:

2 hazen
Platbuik en Lantaarntje
Heikikker als jong exemplaar
Vlinder; Klein geaderd witje, Boswitje op Echte koekoeksbloem, Icarusblauwtje 2x, Citroenvlinder 2x, Oranjetipje 1x

dag 4:

Vlinders: Klein geaderd witje, Distelvlinder, Klein koolwitje, Citroenvlinder, St Jacobsvlinder, Oranjetip, Icarusblauwtje meer dan 10 exemplaren
Krabspin
Zoogdieren: Eekhoorn, Beverrat, Haas, Dode vos
Wolzwever op Boterbloem
Bosbeekjuffer

dag 5:

Zoogdieren: Reegeit, Haas, 2 blaffende reegeiten
Libellen: Gewone oeverlibel, Lantaarntje
Vlinders: Argusvlinder, Boterbloempje, Citroenvlinder, Klein geaderd witje, Oranjetipje, 2x Parelmoervlindersoorten,
Kevers: Vliegend hert (1/2)

dag 6:

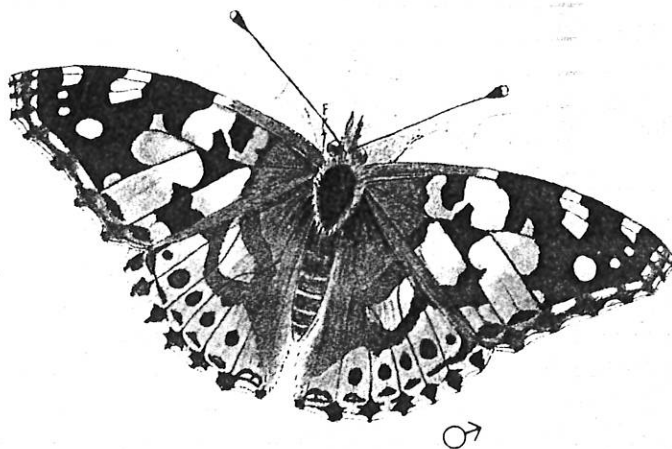
Zoogdieren: Bunzing, Haas
Libellen: Weidebeekjuffer, Bosbeekjuffer, Platbuik
Vlinders: Atalanta, ?parelmoervlinder
Muurhagedissen

dag 7:

Zoogdieren: Haas, Vos, Bunzing, Ree
Libellen: Platbuik, Watersnuffel, Lantaarntje, Bosbeekjuffer
Vlinders: Distelvlinder, Icarusblauwtje, Dambordje, Sint Jacobsvlinder, Citroenvlinder

dag 8

Zoogdieren: Egel (verkeersslachtoffer)
Vlinders: Oranjetip, Koninginnepage, Citroenvlinder, Zuidelijke luzernevlinder

Distelvlinder

	Orchideeënsoorten		25-5	26-5	27-5	28-5	29-5	30-5	31-5	1-6
1	<i>Aceras anthropoporum</i>	Poppenorchis	X	X	X	X			X	
2	<i>Anacamptis pyramidalis</i>	Hondskruid		X	X	X		X	X	
3	<i>Cephalanthera damasonium</i>	Bleek bosvogeltje	X	X	X	X			X	
4	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Rietorchis of Meiorchis			X				X	
5	<i>Epipactis helleborine</i>	Brede wespenorchis	X	X		X	X			X
6	<i>Gymnadenia conopsea</i>	Grote muggenorchis		X	X				X	
7	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Bokkenorchis		X	X	X		X	X	
8	<i>Listera ovata</i>	Grote keverorchis	X	X	X	X	X	X	X	X
9	<i>Neottia nidus-avis</i>	Vogelnestje	X	X	X	X	X			
10	<i>Ophrys apifera</i>	Bijenorchis		X	X				X	
11	<i>Ophrys fuciflora</i>	Hommelorchis		X	X		X		X	
12	<i>Ophrys purpurea</i>	Bruine orchis	X	X	X	X			X	
13	<i>Ophrys insectifera</i>	Vliegenorchis	X	X	X	X			X	
14	<i>Orchis mascula</i>	Mannetjesorchis				X				X
15	<i>Orchis militaris</i>	Soldaatje	X		X	X				
16	<i>Ophrys sphegodes</i>	Spinnenorchis		X	X					
17	<i>Platanthera chlorantha</i>	Bergnachtorchis	X		X	X			X	
18	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Gevlekte orchis			X					
	PS op 27 mei: Kruising									
	Pop x Purpurea									

Plantenlijst

25 mei: Torgny (zuid België)

In deze plantenlijst zijn alleen de meest opvallende en bijzondere planten opgenomen. De volgorde is zoals we ze tijdens de wandelingen hebben gevonden

Esparcette
Poppenorchis
Kleine pimpernel
Zeegroene zegge
Soldaatje
Grote keverorchis
Bosaardbei
Rond wintergroen
Knolboterbloem
Cipreswolfsmelk
Vliegeorchis
Paardehoefklaver
Wildemanskruid
Kruisbladwalstro
Ruige weegbree
Bevertjes
Ruige scheefkelk
Vleugeltjesbloem
Geel zonneroosje

Muurhavikskruid
Wilde weit
Bleek bosvogeltje

Onobrychis viciifolia
Aceras anthropoporum
Sanguisorba minor
Carex flacca
Orchis militaris
Listera ovata
Fragaria vesca
Pyrola rotundifolia
Ranunculus bolbosus
Euphorbia cyparissias
Ophrys insectifera
Hippocrepis comosa
Pulsatilla vulgaris
Cruciata laevipes
Plantago media
Briza media
Arabis hirsuta
Polygala ?
Helianthemum mummularium
Hieracium murorum
Melampyrum arvense
Cephalanthera damasonium

Lieievrouwebedstro
Heggewikke
Boskortssteel
Bosgierstgras
Ongevekt longkruid
Heelkruid
Bos lathyrus
Vogelnestje
Bosbingelkruid
Kleine ratelaar
Duitse andoorn
Ruige zegge
Bruine orchis

26 mei: Verschillende lokatie's rond Vanault-les-Dames.

Bergandoorn
Hondskruid
Grote muggenorchis
Bokkeorchis
Bijenorchis
Wondklaver
Driedistel
Kuifvleugeltjesbloem
Kleine pimpernel
Naakte lathyrus
Grote keverorchis
Poppenorchis
Damastbloem
Jakobskruiskruid

Galium odoratum
Vicia sepium
Brachypodium sylvaticum
Milium effusum
Pulmonaria obscura
Sanicula europaea
Lathyrus sylvestris
Neottia nidus-avis
Mercurialis perennis
Rhianthus minor
Stachys germanica
Carex hirta
Orchis purpurea

Stachys recta
Anacamptis pyramidalis
Gymnadenia conopsea
Himantoglossum hircinum
Ophrys apifera
Anthyllis vulneraria
Carlina vulgaris
Polygala comosa
Sanguisorba minor
Lathyrus aphaca
Listera ovata
Aceras anthropoporum
Hesperis matronalis
Senecio jacobaea

Wilde reseda	Reseda lutea
Agrimonie	Agrimonie eupatoria
Spinnenorchis	Ophrys sphegodes
Kruisdistel	Eryngium campestre
Bruine orchis	Orchis purpurea
Bergnachtsorchis	Platanthera chloranta
Blaassilene	Silene vulgaris
Spekwortel	Tamus communis
Duifkruid	Scabiosa columbaria
Witte engbloem	Vincetoxicum hirundinaria
Slipbladige ooievaarsbek	Geranium dissectum
Beemdkroon	Knautia arvensis
Vliegenorchis	Ophrys insectifera
Kruidvlier	Sambucus ebulus
Bochtige klaver	Trifolium medium
Walstrobremraap	Orobanche caryophyllacea
Bosvogelmelk	Ornithogalum pyrenaicum
Kuifhyacint	Muscari comosum
Griekse alant	Inula helenium
Vogelnestje	Neottia nidus-avis
Eenbes	Paris quadrifolia
Hangende zegge	Carex pendula
IJle zegge	Carex remota
Kale jonker	Cirsium palustre
Zwarte zegge	Carex nigra
Gewone Salomonszegel	Polygonatum multiflorum
Moesdistel	Cirsium oleraceum
Maretak	Viscum album

Maretak hebben we gevonden in Wilg, Populier, Meidoorn, Es, Spaanse aak, Appel, Ratelpopulier en Acacia.

Heggewikke	Vicia sepium
Penningkruid	Lysimachia flos-cuculi
Beekpunge	Veronica beccabunga
Zeegroene rus	Juncus inflexus
Moeraswalstro	Galium palustre
Ruig hertshooi	Hypericum hirsutum
Heksenkruid	Circaea lutetiana
Gele waterkers	Rorippa amphibia
Moerasmuur	Stellaria uliginosa
Bermooievaarsbek	Geranium pyrenaicum
Grote wederik	Lysimachia vulgaris
Viltig kruiskruid	Senecio erucifolius
Echte valeriaan	Valeriana officinalis
Stijf barberakruid	Barbarea stricta
Basterdklaver	Trifolium hybridum
Aarddistel	Cirsium acaule

27 mei

Wondklaver	Anthyllis vulneraria
Paardehoeftklaver	Hippocrepis comosa
Soldaatje	Orchis militaris
Spekwortel	Tamus communis
Kruipend stalkruid	Ononis repens
Kleine pimpernel	Sanguisorba minor
Kruisdistel	Eryngium campestre
Glad walstro	Galium mollugo
Bosvogelmelk	Ornithogalum pyrenaicum
Geelhartje	Linum catharticum
Bitterling	Blackstonia perfoliata
Kuifhyacint	Muscari comosum
Wilde reseda	Reseda lutea
Poppenorchis	Aceras anthrophorum
Bergnachtsorchis	Platanthera chloranta

Hommelorchis	Ophrys fuciflora
Bijenorchis	Ophrys apifera
Spinnenorchis	Ophrys sphegodes
Grote keverorchis	Listera ovata
Ruige weegbree	Plantago media
Stijve wikke	Vicia tenuifolia
Hondskruid	Anacamptis pyramidalis
Beemdkroon	Knautia arvensis
Wouw	Reseda luteola
Wilde weit	Melampyrum arvense
Veldsalie	Salie pratensis
Bokkenorchis	Himantoglossum hircinicum
Ruig viooltje	Viola hirta
Wollige distel	Cirsium eriophorum

10.20 uur Contact

Echte gamander	Teucrium chamaedrys supsp. germanica
Grote muggeorchis	Gymnadenia conopsea
Grote keverorchis	Listera ovata
Bleek bosvogeltje	Cephalanthera damasonium
Smal vlas	Linum tenuifolium
Grote centaurie	Centauri scabiosa
Esparcette	Onabrychis viciifolia
Wildemanskruid	Pulsatilla vulgaris
Kleine ratelaar	Rhianthus minor
Grote kaardebol	Dipsacus fullonum
Wilde weit	Melampyrum arvense
Grote bosaardbei	Fragria moschata
Bleek bosvogeltje	Cephalanthera damasonium
Grote keverorchis	Listera ovata
Vliegenorchis	Ophrys insectifera
Bruine orchis	Orchis purpurea

13.30 Na de koffie in Givry vonden we de volgende planten;

Waterweegbree	Alisma plantago-aquatica
Klimopwaterranonkel	Ranunculus hederaceus
Watergras	Catabrosa aquatica
Rosse vossestaart	Alopecurus aequalis
Mannagras	Clyeria fluitans
Valse vossezegge	Carex otrubae
Rode kamperfoelie	Lonicera xylosteum
Veldlathyrus	Lathyrus pratensis
Herfsttijloos	Colchium autumnale
Moesdistel	Cirsium oleraceum
Weichselboom	Prunus mahaleb
Grote bevernel	Pimpinella major
Wilde bertram	Achillea ptarmica
Sporkenhout	Rhamus frangula
Kamgras	Cynosurus cristatus
Egelboterbloem	Ranunculus flammula
Pinksterbloem	Cardamine pratensis
Boswilg	Salix caprea
Hop	Humulus lupulus

Volgende wandeling was bij Belval

Knollathyrus	Lathyrus linifolius
Hengel	Melampyrum pratense
Betonie	Stachys officinalis
Grote veldbies	Luzula sylvatica
Bosbies	Scripus sylvaticus
Bospaardenstaart	Equisetum sylvaticum
Bleke zegge	Carex pallens

Gevlekte orchis
Geelgroene zegge

Blonde zegge
Struikhei
Bosmuur
Knoopkruid
Bosgierstgras
Moerasvergeetmijniet
Oeverzegge
Hazezegge
Tengere rus
Valse vossezegge
Tweerijge zegge
Elzenzegge
Mannagras

28 mei Le Fresne

Slangenkruid
Kruisdistel
Poppenorchis
Bergnachtorchis
Geelhartje
Bokkenorchis
Walstrobremraap

Dactylorhiza maculata
Carex oederi subsp.
oedocarpa
Carex hostiana
Calluna vulgaris
Stellaria nemorum
Centaurea jacea
Milium effusum
Myosatis scorpioides
Carex riparia
Carex ovalis
Juncus tenuis
Carex otrubae
Carex disticha
Carex elongata
Glyceria fluitans

Echium vulgare
Erygium campestre
Aceras anthropophorum
Platanthera chlorantha
Linum catharticum
Himantoglossum hircinicum
Orobanche caryophyllacea

We kwamen langs een erg mooie berm met veel Wilde weit en ratelaar.

De volgende stop was bij een groeve hier lag een dode vos.

Geelhartje
Kruipbrem
Paardehoefklaver
Bittere vleugeltjesbloem
Gamander
Cipreswolfsmelk
Driedistel
Bosrank
Zonneroosje

Vliegenorchis
Knolboterbloem
Bergandoorn
Donderkruid
Poppenorchis
Smal vlas
Zomerfijnstraal
Wilde reseda

Linum catharticum
Genista pilosa spec. *praecox*
Hippocrepis comosa
Polygala amarella
Teucrium chamaedrys
Euphorbia cyparissias
Carlina vulgaris
Clematis vitalba
Helianthemum mummularium
Ophrys insectifera
Ranunculus bulbosus
Stachys recta
Inula conyzae
Aceras anthropophorum
Linum tenuifolium
Erigeron annuus
Reseda lutea

Volgende stop een bos met mooie bosrand en een krabspin en eekhoorn.

Breed fakkelgras
Hondskruid
Keverorchis
Asperge
Duist
Bergnachtorchis
Kruipbrem
Bleek bosvogeltje
Bruine orchis
Ruw parelzaad
Mannetjesorchis

Koeleria pyramidata
Anacamptis pyramidalis
Listera ovata
Asparagus prostratus
Alopecurus myosurioides
Platanthera chlorantha
Genista pilosa
Cephalanthera damasonium
Orchis purpurea
Lithospermum arvense
Orchis mascula

Kleine ratelaar
Elsbes
Vogelnestje
Stofzaad
Kruisbladgentiaan
Kogelbloem
Kleine leeuwenbek

Rhinanthus minor
Sorbus torminalis
Neottia nidus-avis
Monotropa hypopitys
Gentiana cruciata
Globularia bisnagarica
Chaenorhium minus

Lunch aan de Mame bij Ablancourt

Blauwwalstro
Doorgroeide boerenkers
Poelruit
Grote leeuwenklauw

Sherardia arvensis
Thlaspi perfoliatum
Thalictrum flavum
Aphanes arvensis

29 mei Beaulieu bos bij dorp

Schaduw gras
Stijve naaldvaren
Bosbingelkruid
Muursla
Tongvaren
Muskuskruid
Bosereprijs
Boszegge
Duitse andoorn
Bosvogelmelk
Zwartblauwe rapunzel

Poa nemoralis
Polystichum aculeatum
Mercurialis perennis
Myrcia muralis
Asplenium scolopendrium
Adoxa moschatellina
Veronica montana
Carex sylvatica
Stachys germanica
Ornithogalum pyrenaicum
Phyteuma spicatum subsp. *nigrum*
Ranunculus auricomus
Sanicula europaea

Gulden boterbloem
Heelkruid
Vederkruid

Wandeling na de lunch, op de boomstammen, bij de driedennen.

Grijs havikskruid
Blonde zegge
Blauwe bosbes
Blauwogen gras
Dwergzegge
Pilzegge
Fraai hertshooi
Boswederik
Noorse ganzerik
Valse salie
Rozetstenkers
Zoete wolfsmelk

Hieracium praealtum
Carex hostiana
Vaccinium myrtillus
Sisyrinchium montana
Carex oederi
Carex pilulifera
Hypericum pulchrum
Lysimachia nemorum
Potentilla norvegica
Teucrium scorodonia
Arabis arenosa
Euphorbia dulcis

De dagen hierna heb ik niet veel meer opgeschreven. Veel hadden we al gezien en ik heb meer gekeken dan geschreven.

Verskillende kleuren op groene landschap

Akker vol gersten in structuur

Boswitje op Echt koekoeksbloem

Honskruid

Vliegenorchis

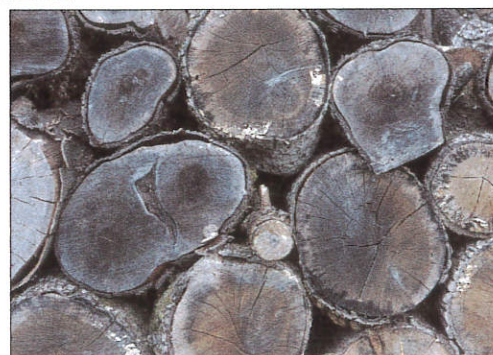
Hommelorchis

Icarusblauwtje op Paardehoefklaver

Huis in dorp:
Beaulieu-en-Argonne

Houtstapel met enkele
paddestoelen

